

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

سال ۵ شم

شنبه ۱۰ آذر ماه ۱۳۰۴

شماره ۱۹۷۸

شماره مسلسل ۲۰۶

دوره شانزدهم مجله شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۲۰۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه سوم آذرماه ۱۳۰۴

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقای موقر
- ۳ - گزارش آقای نخست وزیر راجع به جریان مسافرت و در مورد شروع انتخابات و تقاضای رأی اعتماد و ابراز اعتماد بدولت ایشان
- ۴ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده و ده دقیقه صبح ریاست آقای رضاحکمت تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل

فراغت می شود.

(شرح زیر فراغت شد)

غائبین با اجازه آقایان: دولت آبادی

اردلان، ارباب رستم گبو، طباطبائی

غائبین بی اجازه آقایان: محمود

محمودی، دکتر مصباح زاده، موقر،

محمدعلی مسمودی، مجتهدی، امیر قاسم

فولادوند، سالار بهزادی، کورغانلی، محمد

ذوالفقاری، الهیار صالح، دکتر شایگان

دکتر یقانی، جواد مسمودی، معین زاده

قراگزلو، قبادیان

ویرآمدگان با اجازه آقایان: کتانی

یکساعت - آقای پرومند یکساعت - آقای

صدر میرحسینی آخر وقت یک ساعت و

۴۰ دقیقه

دیرآمدگان بی اجازه آقایان: حسن

در موقع استقبال وصل کردند و اشخاص غیرمستول که نوشتند و گفتند این و کلاه اغلبشان و کبیل نیستند...

رئیس - این رهلی بصورت مجلس ندارد.

شوشتری - چرا؟ اجازه فرمائید مربوط بصورت مجلس است در خارج از این مجلس منعکس می کنند این را بخوانید ببینید کی فحش داده

رئیس - بکاربرداری تأکید شده است و همانطور که یکدفعه هم گفته ام برای اینکه تمام بیانات نمایندگان بدون کم و زیاد از رادپوم منعکس شود و مردم هم همه بتوانند بشنوند روزهای جلسه رادپوم متصل کنند برادری که همه مردم بتوانند استفاده کنند این دستور را با اداره کاربرداری داده ام الان هم تأکید می کنم که اقدام فوری بکنند اگر اداره رادپوم مسامحه کرد آن وقت راجع بخود اداره رادپوم تصمیم گرفته میشود آقای دکتر جلالی

آزاد - بوجه اداره تبلیغات را تصویب نمی کنم.

دکتر جلالی - چند اغلاطی که تصور می کنم اشتباه مطبوعه ای است در بیانات اینجا هست که اصلاح می کنم و می دهم با اداره تندنویسی

رئیس - بسیار خوب آقای دکتر شایگان - بنده را در صورت مجلس جزو غائبین بی اجازه نوشته اند در صورتی که بنده با تصویب مجلس رفته بودم

رئیس - بلی اینها بکمیسیون مربوطه مراجعه می شود و اصلاح می شود آقای قاسم فولادوند

قاسم فولادوند - بنده در جلسه قبل مریض بودم و بمقام ریاست هم اطلاع داده ام.

رئیس - اصلاح می شود آقای حائری زاده

حائری زاده - يك اصلاحاتی در بیانات بنده هست که تصور می کنم در مطبوعه اشتباه شده که آنها را اصلاح میکنم و می دهم با اداره تند نویسی موضوعی که فراموش شده است آنها را می کشد که انگلیس ها جرایدشان بملات ایران می دهند

رئیس - این کمر بوط بصورت مجلس نیست این که جایش اینجا نیست

حائری زاده - فراموش شده بود عرض کنم می خواهم تذکر بدهم

رئیس - چیزی را که فراموش کردید و نفرمودید حالا می خواهید فرمائید؟ يك روز دیگر قبل از دستور فرمائید آقای غلامرضا فولادوند

فولادوند - در صورت مجلس بعضی از عبارات عریض بنده را اشتباه نوشته اند که از سیاق عبارت معلوم است تصحیح می کنم و می دهم با اداره تند نویسی

و اما موضوعی که مورد گله دوستان شد بنده در مورد فرمایشات جناب آقای جمال امامی عرض می کنم که نسبت به جناب آقای جمال امامی اسائه ادبی نکردم (صحیح است) و همیشه بایشان احترام می کنم اگر در جراید چیزی برخلاف اظهارات بنده نوشته اند مربوط بیانات من نیست بنده در مورد دادگستری عرض کرده بر رفتار قضات دادگستری و تشکیلات دادگستری و معاذکات و تندوی و کندی معاذکات مربوط به مجلس شورای ملی است مجلس شورای ملی اگر بخواهد دادگستری بتدری از اینک امروز داریم داشته باشیم بایستی قانون وضع کند و استقلال قضات را تأمین بکند حقوق قضات را تأمین بکند تا دادگستری ما بصورت دنیا پسندی در بیاید و دادگستری خودش نمی تواند قوانینی را که مجلس وضع کرده

قوه مقننه هرگز موافق نبوده و نهایتاً بنا به تدارک مملکت و غیرت زور و شور و شتاب را فترت را برای کشور و برطرفی قوت و جبران و برخلاف قانون اساسی می دانم و تا بیخ بنده بی مشورتی با تشکر از هیئت وقت فترت برای ایران روشن نبوده و در مقام مجلس تمام مشکلات تاریخی برای مملکتش پیش آمده و اکثر افتخارات برای جریانی اتفاق افتاده که مضروب و مظلوم بوده است بنابر این دولت محترم تصدیق نداری بلکه مواضع انتصابات را شروع کنونی وظیفه ای را که قانون با وجود داشته است در کمال مراقبت و دقت انجام دهد واضح تر عرض کنم اینجانب تصدیق دارم که از کوچکترین اعمال نفوذ و تجاوز قوای دولتی در استفاده از مقرراتی که مردم برای انتخاب و کلاهی خود دارند جلو گیری نباید (نمایندگان - احسنت) مخصوصاً قوای تأمینیه اعم از ارتش ژاندارمری و شوربانی در این مورد از هر گونه مداخله غیر قانونی جداً ممنوع میشوند همچنین استامداران و فرماندهان و بخشداران جز به وظایفی که قانون انتخابات برای آنها فرموده داشته معامله نتوانند داشت اگر قرار شود مأمورین دولت که حافظ حقوق جامعه هستند در مشروع ترین و مسلم ترین و ابتدائی ترین حقوق عمومی که انتخابات است دخالت نمایند دولت در برابر اکثر عمومی و مجلس مقصد و گناهکار شناخته خواهد شد اینجانب که در طول مبارزات سیاسی خود همیشه برای تأمین این حق مقدس مجاهده کرده ام هیچ سورت اجازه نخواهم داد که احدی در هر مرتبه و مقام که باشد این حق حیاتی و اساسی جامعه تجاوز کند و احسانات و افکار عامه را زیر پای انگارده بشین دارم که نمایندگان محترم نیز در حسن اجرای قانون دولت را تأیید خواهند فرمود از هر گونه مداخله و مکاری در این باره مغایره نخواهم داشت چنانکه اشاره کردم اکثریت نمایندگان محترم با عقیده ثابت و راسخ بااحسانات مردم مجرم موهون خود که شایق آزادی و طالب ایستادگی و کرامت واقعی و ملی هستند جواب مثبت داده و با ایده آله و آرزوهای آنها موافقت و هم قدمی کرده اند برخی از نکرانی ها را که در قیاب اینجانب بعضی از نمایندگان محترم عنوان فرمودند در پناه عینکاری صبیحاً مجلس و دولت بکلی مرتفع خواهد شد ملت باغ و ورشید ایران که در موارد حساس کمال رشد سیاسی و باوق اجتماعی بودند ثابت کرده ممکن نیست آلت تحریرات و تبلیغات خسرو را بیغش قرار گیرد

با تقدیم گزارش مسافرت و اعلام نظریات دولت درباره اصلاحات آتی و مسئله انتخابات هر پش خود را بخانه می دهم و از شایسته تقدیر مجلس شورای ملی درخواست

رأی اشعار میکنم (حاضر از نمایندگان) **جمال امامی** - عرض کنم صلاح و تشاور مملکتی از مجلس شورای ملی است (صحیح است) من دوره چهارم اینجاب کنگره را که وظایفی در وقت انتخابات است اگر يك دولت با حسن نیت جریان انتخابات را حفظ کند و مأمورین خودش و خودش سوره نیت داشته باشند مردم وظیفه خودشان را می دانند ولی در عين حال چون آقای نقضت وزیر اینجا فرمایشی کرده اند لازم است گفته شود چون در مورد تأخیر انتخابات مجلس شورای ملی رای داده است رای مجلس محترم است هیچ دولتی نمیتواند مخالف رای مجلس آندانی بکند چون مجلس رای داد و در ۲۶ آذر دولت باید انتخابات را شروع کند (مکی - سنا تأیید نکرد) مجلس شورای ملی رای خودش را داد باید منتظر بشوند سنا هم رای خودش را بدهد غیر از این من تصور نمی کنم رئیس دولت نظریه داشته باشد آقای نقضت وزیر میفرماید توضیحی بدهید بفرمائید **نقضت وزیر** - قانون وقتی مراد توجیه است و باید اجرا شود که مجلس شورای ملی و سنا را با بدستور به توضیح اینجانب هدایت موشج شود اگر يك رای مجلس شورای ملی داده قانونیت ندارد و این قانونی که اصلاح شده و قانون انتخاباتی است که سابق تصویب شده و در دست دولت است و دولت غیر از اینکه این قانون را اجرا کند کار دیگری نمیتواند بکند اگر شما نمی خواهید اینکار بشود باید قانون سابق را تفسیر کنید که دولت اینکار را نکند (پناهی عرضی - دخالتها پیش رایشتر بکنند) سر تکیز زاده - «خطاب پناهی» پیشنهاد (جابت) والا دولت مجبور است در حسن مصالح مملکت که تأثیرشود و اصلاح مملکت است قانون گذشته را بواقع اجرا کند و دولت ابتدا غیر از این نمی تواند کاری بکند آقایان اگر باین دولت اعتماد ندارند رای اعتماد بدیندهنده شما که مملکت است (صحیح است) هیچکس برای مجلس شورای ملی نمیتواند مخالفت کند این عقیده دولت است من اینجا پیشنهاد است دولت عرض می کنم که قانون انتخابات راز فردا که گزارش خود برادر سنا در موقع اجرا خواهد گذاشت شما نمایندگان مملکتشید یا باین درود رای

فرموده و در آن وقت و در آن مجلس عرض می کنم و در آن مجلس عرض می کنم و در آن مجلس عرض می کنم

رأی اشعار میکنم (حاضر از نمایندگان)

جمال امامی - عرض کنم صلاح و تشاور مملکتی از مجلس شورای ملی است (صحیح است) من دوره چهارم اینجاب کنگره را که وظایفی در وقت انتخابات است اگر يك دولت با حسن نیت جریان انتخابات را حفظ کند و مأمورین خودش و خودش سوره نیت داشته باشند مردم وظیفه خودشان را می دانند ولی در عين حال چون آقای نقضت وزیر اینجا فرمایشی کرده اند لازم است گفته شود چون در مورد تأخیر انتخابات مجلس شورای ملی رای داده است رای مجلس محترم است هیچ دولتی نمیتواند مخالف رای مجلس آندانی بکند چون مجلس رای داد و در ۲۶ آذر دولت باید انتخابات را شروع کند (مکی - سنا تأیید نکرد) مجلس شورای ملی رای خودش را داد باید منتظر بشوند سنا هم رای خودش را بدهد غیر از این من تصور نمی کنم رئیس دولت نظریه داشته باشد آقای نقضت وزیر میفرماید توضیحی بدهید بفرمائید

نقضت وزیر - قانون وقتی مراد توجیه است و باید اجرا شود که مجلس شورای ملی و سنا را با بدستور به توضیح اینجانب هدایت موشج شود اگر يك رای مجلس شورای ملی داده قانونیت ندارد و این قانونی که اصلاح شده و قانون انتخاباتی است که سابق تصویب شده و در دست دولت است و دولت غیر از اینکه این قانون را اجرا کند کار دیگری نمیتواند بکند اگر شما نمی خواهید اینکار بشود باید قانون سابق را تفسیر کنید که دولت اینکار را نکند (پناهی عرضی - دخالتها پیش رایشتر بکنند) سر تکیز زاده - «خطاب پناهی» پیشنهاد (جابت) والا دولت مجبور است در حسن مصالح مملکت که تأثیرشود و اصلاح مملکت است قانون گذشته را بواقع اجرا کند و دولت ابتدا غیر از این نمیتواند کاری بکند آقایان اگر باین دولت اعتماد ندارند رای اعتماد بدیندهنده شما که مملکت است (صحیح است) هیچکس برای مجلس شورای ملی نمیتواند مخالفت کند این عقیده دولت است من اینجا پیشنهاد است دولت عرض می کنم که قانون انتخابات راز فردا که گزارش خود برادر سنا در موقع اجرا خواهد گذاشت شما نمایندگان مملکتشید یا باین درود رای

دکتر معظمی - عینطور که عرض کرده نظر آقای رئیس در این مورد اینچنین باشد که گوییم بجای اینک که وقت تمام است با یکدیگر وقت را بکنیم (ریگی است)

رأی اشعار میکنم (حاضر از نمایندگان)

جمال امامی - عرض کنم صلاح و تشاور مملکتی از مجلس شورای ملی است (صحیح است) من دوره چهارم اینجاب کنگره را که وظایفی در وقت انتخابات است اگر يك دولت با حسن نیت جریان انتخابات را حفظ کند و مأمورین خودش و خودش سوره نیت داشته باشند مردم وظیفه خودشان را می دانند ولی در عين حال چون آقای نقضت وزیر اینجا فرمایشی کرده اند لازم است گفته شود چون در مورد تأخیر انتخابات مجلس شورای ملی رای داده است رای مجلس محترم است هیچ دولتی نمیتواند مخالف رای مجلس آندانی بکند چون مجلس رای داد و در ۲۶ آذر دولت باید انتخابات را شروع کند (مکی - سنا تأیید نکرد) مجلس شورای ملی رای خودش را داد باید منتظر بشوند سنا هم رای خودش را بدهد غیر از این من تصور نمی کنم رئیس دولت نظریه داشته باشد آقای نقضت وزیر میفرماید توضیحی بدهید بفرمائید

دکتر معظمی - عینطور که عرض کرده نظر آقای رئیس در این مورد اینچنین باشد که گوییم بجای اینک که وقت تمام است با یکدیگر وقت را بکنیم (ریگی است)

رأی اشعار میکنم (حاضر از نمایندگان)

جمال امامی - عرض کنم صلاح و تشاور مملکتی از مجلس شورای ملی است (صحیح است) من دوره چهارم اینجاب کنگره را که وظایفی در وقت انتخابات است اگر يك دولت با حسن نیت جریان انتخابات را حفظ کند و مأمورین خودش و خودش سوره نیت داشته باشند مردم وظیفه خودشان را می دانند ولی در عين حال چون آقای نقضت وزیر اینجا فرمایشی کرده اند لازم است گفته شود چون در مورد تأخیر انتخابات مجلس شورای ملی رای داده است رای مجلس محترم است هیچ دولتی نمیتواند مخالف رای مجلس آندانی بکند چون مجلس رای داد و در ۲۶ آذر دولت باید انتخابات را شروع کند (مکی - سنا تأیید نکرد) مجلس شورای ملی رای خودش را داد باید منتظر بشوند سنا هم رای خودش را بدهد غیر از این من تصور نمی کنم رئیس دولت نظریه داشته باشد آقای نقضت وزیر میفرماید توضیحی بدهید بفرمائید

حالاتی امتداد میگیریم نسبت بدوات عده حاضر در مجلس فعلا ۱۰ نفر است
 (بوسیله آقای ناظرزاده منشی اسامی آقایان نمایندگان بشرح زیر اعلام و در محل نطق حاضر و رأی خود را دادند)
 آقایان : آشتیانی زاده . فرهودی . رفیع . صدر زاده . سالار سندجی . صدوی . مجتهدی . دکتر مجتهدی . پناهی . آزاد . دکتر هدایتی . جمال امامی . دکتر معظمی . محمد ذوالفقاری . حائری زاده . فقیه زاده . دکتر کیان . دکتر بقائی . دکتر طباطبائی . حکیمی . امامی اهری صفوی . شوشتری . حسن اکبر . عباسی . گنجی . وهاب زاده . سرتیپ زاده . افشار نصرتیان . فرامرزی . اللهیار صالح . دکتر شایگان . حسین مکی . حمیدیه . دکتر نبوی حاذقی . کشاورز صدر . بوداغیان . افشار صادقی . مهدی ارباب . کتابادی . نبوی . سلطان الملها . صاحب جمع . پیراسته . قاسم فولادوند . نیمورتاش . اسلامی . دکتر جلالی . کهید . بهجانی . ملک مدنی . اعظم زنگنه . فضتری . پالیزی . عرب شیانی . سوو آدر . طاهری . همداتریقی . صکرم . بهادری . امیر نصرت اسکندری .

موسوی . آصف . سعید مهدوی . قرشی بزرگ نیا . قبادیان . دکتر کاسمی . صفائی . ظفری . تولیت . خاکیباز . کرگانی . رضوی . سلطانی . آبکار . منصف . خادلو . خزیه . علم . شکرانی . گوردزی . هامری . موقر . متبر فرمند . خسرو قشقائی . دکتر طاهری . برومند . دولت آبادی . سالار بهزادی . تهران . شریعتی . نبوی . دکتر علوی . معین زاده . معدل . محمد . هراتی . امیر افشاری . علی محمد دهقان . دکتر برال . مرتضی حکمت . ناصر . ذوالفقاری . غلامرضا فولادوند . ذکائی . ناظرزاده . دکتر سعید امامی
 (آراه مأخوذه بوسیله منشی ها شماره شد ۹۰ وره موافق ۱۶ ورقه منتهی بود)
 رئیس از ۱۰۷ نفر عده حاضر ۹۰ رأی موافق داده شده یعنی مجلس با ۹۰ رأی بدوات آقای دکتر مصدق ابراز اعتماد کرد .
 اسامی موافقین - آقایان : گنجی . سالار بهزادی . دکتر معظمی . حسین مکی حاذقی . حائری زاده . حکیمی . امامی اهری . مرتضی حکمت . صدر میر حسینی . مهدی

ارباب . حسن اکبر . محمد علی منصف . کرگانی . خاکیباز . سوو آدر . دولت آبادی . دکتر کیان . قهرمان . دکتر طاهری . دکتر مجتهدی . تولیت . حسن مکریم . ظفری . قبادیان . دکتر هدایتی . نبوی . سلطان . الملها . رفیع . کشاورز صدر . ابریشمکار . دکتر کاسمی . اللهیار صالح . فتحملی افشار هامری . محمد ذوالفقاری . وهاب زاده . فقیه زاده . مجید موقر . امیر افشاری . شادلو . مضبر فرمند . دکتر شایگان . فرهودی . بوداغیان . دکتر نبوی . صدوی . مجتهدی . کهید . محمد هراتی . معدل . سلطانی . ملک مدنی . سرتیپ زاده . کتابادی . افشار صادقی . حمیدیه . دکتر جلالی . رضوی . هرب شیانی . صفوی . دکتر علوی . علی محمد دهقان . آصف . اسلامی . بزرگ نیا . خزیه . علم . محسن . طاهری . گوردزی . فولادوند . دکتر طباطبائی . دکتر بقائی . برومند . محمد قرشی . دکتر برال . میر مجید موسوی . ذکائی . اسکندری . شهاب خسروانی . میر سعید علی بهجانی . سعید مهدوی . صدر زاده . ناظر . زاده . صاحب جمع . معین زاده . ناصر ذوالفقاری . فرامرزی . خسرو قشقائی .

بهادری . دکتر سعید امامی . رئیس - آقای نخست وزیر
 نخصت و تریو - از این اظهار اعتمادی که نسبت بدوات بنده شد از نمایندگان معترم تشکر میکنم و ضمناً تمهید می کنم که انتقادات را با يك نظر بی طرفی با نهایت توجه بدون اینکه هیچ يك از قوائمی که تاکنون دخالت می کرده اند دخالت کنند انجام دهم (احسن است) .
 (در این موقع از طرف تماشاچیان نظاره رانی نسبت به نخست وزیر به عمل آمد)
 رئیس - آقایانی که برخلاف آئین نامه مجلس رفتار میکنند و انتظامات را مختل میکنند دستور میدهم در جلسه دیگر اجازه ورود بآنها ندهند
 (۴- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه)
 رئیس - فعلا جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده روز سه شنبه خواهد بود دستور هم چند فقره شهریه ها مطرح خواهد شد (یک ساعت و بیست و پنج دقیقه بهماز ظهر جلسه ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت